

XV Podgórskie Dni Otwartych Drzwi w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa

Gdzie duch spotyka się z przestrzenią - świątynie, arcydzieła, pomniki

Tu duch spotyka przestrzeń

Jubileusz spotyka Jubileusz. Po raz 15 zapraszamy Państwa do poznawania historii i tajemnic Podgórza. To nasz jubileusz, prywatny i Państwa jubileusz –świętujemy wspólnie: zaangażowanie, zainteresowanie, szacunek, ciekawość i troskę, które złożyły się na te piętnaście lat, na te piętnaście spotkań. Ale to nie jedyne święto tej edycji Podgórskich Dni Otwartych Drzwi. Na te nasze piętnaste, nastoletnie, młode urodziny zaprosiliśmy sędziwego wiekowego Jubilata. Dobrze czujemy się w towarzystwie takich metryk, kojarzą się nam ze wspaniałą przeszłością, tajemnicami które mamy do odkrycia, wiedzą , którą wciąż jeszcze mamy do zdobycia, doświadczeniem pokoleń. Kim jest ów sędziwy ponad stuletni gość?

Tym razem to miejsce. Dokładnie takie, w którym jak brzmi tytuł tegorocznych Dni Dziedzictwa „duch spotyka się z przestrzenią” – Park im. Wojciecha Bednarskiego. W tym roku obchodził 120. Rocznicę otwarcia. Świętujemy zatem podwójnie. Będzie okazja do wspomnień i do tańca. Jak co roku zapraszamy do rozglądania się, zadzierania głowy, oglądania się za siebie, łapania chwil, otwierania szeroko oczu i serca na to, co dla nas najcenniejsze – dziedzictwo Podgórza. To dzięki naszej wspólnej uwadze i trosce ta przestrzeń na nowo spotyka swego ducha. Zapraszamy.

Stowarzyszenie PODGORZE.PL

Szczegółowy program poniżej.

UDZIAŁ WE WSZYSTKICH WYDARZENIACH JEST BEZPŁATNY

PIĄTEK, 23 WRZEŚNIA - PODGÓRZANIE

Inauguracja XV Podgórskich dni Otwartych Drzwi – godz.17.30

Park im. Wojciecha Bednarskiego

W 120. Rocznicę otwarcia „Parku w Podgórzu”

Podobno Pan Wojciech Bednarski zawsze w butonierce nosił kwiat tuberozy... Własnoręcznie ścinał róże z własnego ogrodu, które z lubością wręczał ukochanej córce. Często w gości osobiście przygotowywanym miodem pitnym. Jego willi ”Julia” pilnowała mądra sowa. Gdy w 19 lipca 1896 otwierał Park w Podgórzu wdzięczni podgórzanie tłumnie wiwatując nieśli go na rękach. Gdy 23 lutego 1914 roku opuszczał Podgórze na zawsze w drodze na Stary Cmentarz podgórski podgórzanie znów tłumnie odprowadzali jednego z najwspanialszych obywateli miasta.

W tym roku mija 120 rocznica otwarcia Parku. Wymyślił go i zainicjował budowę wizjoner, społecznik, człowiek wielkiego ducha i czynu. Podarował Podgórzu to, co mógł najlepszego, ciszę, spokój, harmonię ducha i ciała, piękno w postaci wspaniałego przyrodniczego spektaklu w środku miasta. Park na skale, w miejscu, w które nikt nie wierzył zrealizował pomysł, któremu nikt nie dawał szans powodzenia. Temu, że się nie poddał, podgórzanie zawdzięczają to niezwykle miejsce. I choć dziś Park im Wojciecha Bednarskiego to tylko cień miejsca, jakim był przed wiekiem, niech ucieszy nas ta, jak cieszył XIX-wiecznych Podgórzan. Zatem zapraszamy w piątkowy wieczór o 17.30 do Parku im. Wojciecha Bednarskiego. Poświęcimy go osobie twórcy Parku. Posłuchamy wspomnień wnuka o dziadku Wojciechu Bednarskim, usłyszymy o dziejach tego miejsca i tak jak 100 lat temu zagra dla nas orkiestra, co prawda nie salinarna z Wieliczki ale równie wspaniała Orkiestra „Solvay” Zaprezentujemy Państwu wystawę unikalnych fotografii Parku oraz projekty rewitalizacji tego niezwykłego miejsca. Może się okazać, że wśród nas przemknął Pan Wojciech Bednarski z wspaniałą żoną Julią? Zaczynamy o 17.30. mile widziane będą akcenty rautowo-ogrodowe i oczywiście kwiat tuberozy, nie tylko w butonierce...

W razie deszczu wydarzenie zostanie odwołane.

SOBOTA, 24 WRZEŚNIA – MIEJSCA

Pracownia Pozłotnicza „Ossolin Art” NOWE MIEJSCA

ul. Józefińska 15

godz. 10.00

Niezwykłe stare miejsce w nowym miejscu. Nowe otoczenie, nowe wnętrza, zanurzone jednak w przeszłości, pięknie i tysiącu rzemieślniczych opowieści. Niezwykła pracownia pozłotnicza i jej wspaniały właściciel, mistrz w swoim fachu. Tu fruwały płatki złota, tu nadaje się nowego blasku, starym zniszczonym ramom, a podupadłym, schorowanym aniołom naprawia się skrzydła. To trzeba zobaczyć!

Pokaz prowadzi: Konrad Ossoliński

Elektrownia Wodna i Stopień Wodny „Dąbie” WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Ofiar Dąbia (wejście od strony Krakowa)

godz. 10.00, 11.00, 12.30

Co to jest jaz, czym jest zaporą? I jak działa śluza? Kiedy i po co wybudowano elektrownię wodną? Zapraszamy do poznania tajemnic Stopnia Wodnego i Elektrowni Wodnej „Dąbie”.

Grupy po 20 osób, wstęp od 12 lat, wejściówki do odbioru: Łąka Cafe (w Kinoteatrze Wrzos) ul. Zamoyskiego 50, w dniach: sobota i niedziela (17-18.09) – w godz. 12.00-20.00 oraz w dniach wtorek – piątek (19–23.09), w godz. 10.00–20.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Galeria na Placu

Plac Bohaterów Getta 10 (na środku)

godz. 10.00 - 15.00

Pierwsza w Krakowie wystawa unikalnych prac Doroty Smoktunowicz - "Historie niecodzienne". Jej ceramika z czułością i jubilerską precyzją rejestruje ulotne chwile. Jest pełna ciepła, zaskakująca, trochę retro... taka n i e c o d z i e n n a.
(Także w niedzielę w godz. 10.00-15.00)

Polskie Gry Planszowe

**ul. Węgierska 7, www.polskiegryplanszowe.pl
godz. 10.00 - 14.00**

Tutaj poznają Państwo jak powstają gry planszowe i zobaczą ich wygląd od środka. Opowiemy jak powstają poszczególne elementy gry oraz inne drewniane produkty. Przybliżymy aspekty naszej pracy, a także będzie można zagrać w interesujące pozycje z naszego asortymentu. Dla tych z Państwa, którzy chcą nabyć jeden z naszych tytułów gwarantujemy specjalny rabat! Zapraszamy!

Apteka Pod Orłem - Oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

**Plac Bohaterów Getta 18, www.mhk.pl
wejściówki ważne w godz. 10.00 – 17.00**

Wystawa w Aptece Pod Orłem zajmuje pomieszczenia dawnej apteki Tadeusza Pankiewicza, miejsca spotkań, konspiracji i schronienia dla mieszkańców getta. Personel apteki był w latach 1941–1943 świadkiem dokonywanego przez okupanta aktu niszczenia wielowiekowej historii krakowskich Żydów. Zasługą Pankiewicza i jego współpracownic jest to, że nie pozostawali obojętni na ludzkie cierpienie, udzielali pomocy potrzebującym, a po wojnie świadczyli o tragicznych wydarzeniach, które rozegrały się w krakowskim getcie.

Grupa 25 osób. Wejściówki do odbioru: Łąka Cafe (w Kinoteatrze Wrzos) ul. Zamoyskiego 50, w dniach: sobota i niedziela (17-18.09) – w godz. 12.00-20.00 oraz w dniach wtorek – piątek (19–23.09), w godz. 10.00–20.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Centrum Szkła i Ceramiki, Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

**ul. Lipowa 3 (wejście przez Galerię Lipowa 3), www.lipowa3.pl
godz. 10.30 i 12.30**

Zwiedzanie stałej wystawy „Szkło w Krakowie. Przemysł i sztuka”, pokaz ręcznego formowania szkła w wykonaniu hutników oraz prezentacja technik zdobienia szkła w pracowni Centrum Szkła i Ceramiki (ok. 1,5h każda z grup).

Przy ulicy Lipowej 3 na krakowskim Zabłociu od lat 30-tych XX wieku powstaje szkło - nieprzerwanie do dnia dzisiejszego. Obecnie mieści się tu Centrum Szkła i Ceramiki, którego największą atrakcją są pokazy ręcznego formowania szkła – hutnicy na oczach publiczności kształtują dzbanki, kubki, szklane róże i zwierzątka. W tym roku Centrum zaprezentuje także swoją nową pracownię, gdzie będzie można zapoznać się z tradycyjnymi i współczesnymi technikami zdobienia tego pięknego, ale kruchego materiału.

Grupy po 25 osób – wejściówki do odbioru: Łąka Cafe (w Kinoteatrze Wrzos) ul. Zamoyskiego 50, w dniach: sobota i niedziela (17-18.09) – w godz. 12.00-20.00 oraz w dniach wtorek – piątek (19–23.09), w godz. 10.00–20.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Kompleks klasztorny Ojców Trynitarzy

ul. Łanowa 1, www.trynitarze.pl

godz. 11.00

Czym dziś zajmuje się Zakon Przenajświętszej Trójcy od Wykupu Niewolników? Jak wygląda jego siedziba? W trakcie wizyty zwiedzający będą mogli oglądnąć oddany do użytku w 2007 kompleks złożony z kaplicy klasztornej, konwentu, w którym mieszkają zakonnicy oraz budynku przygotowanego do pracy z ludźmi niepełnosprawnymi.

Ponadto poznamy historię tego niezwykłego zgromadzenia, zobaczymy refektarz oraz zapoznać się z działalnością duszpasterską, jaką prowadzą Trynitarze.

Sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy i klasztor OO Redemptorystów

ul. Zamoyskiego 56, www.redemptorysci.krakow.pl/

godz. 11.00

Zwiedzanie kościoła oraz niedostępnych części klasztoru, w tym klasztornej kaplicy. Oprowadzają ojcowie Redemptoryści

Muzeum Podgórze - Zajazd pod św. Benedyktem **NOWE MIEJSCE, WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

ul. Limanowskiego 51

godz. 11.00 i 12.30

Przyszła siedziba Muzeum Podgórze, nowego oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Dawne koszary, więzienie, restauracja. Będziemy zwiedzać remontowane wnętrza budynku głównego i oficyny, poznamy historię "Budynku o stu adresach", zobaczymy premierowy pokaz filmu promującego powstające Muzeum, wirtualnie zwiedzimy powstającą wystawę główną.

Oprowadzają: Katarzyna Bury, Robert Gaweł, Melania Tutak (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa)

Grupy po 25 osób – wejściówki do odbioru: Łąka Cafe (w Kinoteatrze Wrzos) ul.

Zamoyskiego 50, w dniach: sobota i niedziela (17-18.09) – w godz. 12.00-20.00 oraz w dniach wtorek – piątek (19–23.09), w godz. 10.00–20.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Gimnazjum nr 34 (dawniej Szkoła Podstawowa nr 23)

ul. kpt. A. Potebni 7

godz. 11.00

W tym roku w murach Gimnazjum nr 34 im. Henryka Sienkiewicza zobaczyć będzie można stare dokumenty: księgi uczniów z drugiej połowy XIX wieku, list Henryka Sienkiewicza do uczennic szkoły, zapiski z Rad Pedagogicznych z początku ubiegłego wieku. Zapraszamy również do szkolnego ogrodu, na strych i w inne tajemnicze zakątki neoklasycystycznego budynku.

Oprowadza: Anna Kurek

Obóz Płaszów

Zbiórka: przystanek autobusowy "Kamieńskiego" w stronę Ronda Matecznego.

godz. 12.00

Wycieczka po miejscu będącym świadkiem bardzo ciężkiej i tragicznej historii z czasów II wojny światowej. Uczestnicy odwiedzą teren obozu koncentracyjnego, gdzie znajdują się groby masowe i gdzie zamordowano co najmniej 8-10 tysięcy ludzi. Częścią wycieczki będzie również przejście przez rezerwat geologiczny "Bonarka", znajdujący się na fragmencie dawnego obozu. Podczas spaceru uczestnicy przejdą również przez dwa dawne, przedwojenne cmentarze żydowskie, w związku z czym mężczyźni są proszeni o posiadanie ze sobą nakryć głowy jako wyrazu szacunku dla zwyczajów religijnych.

Oprowadza: Emil Bajorek

Kopiec Kraka dwa razy usypany

Zbiórka: u podnóża kopca

godz. 12.00

Kopiec Kraka, związany z legendą założycielską Krakowa, to jedno z najbardziej rozpoznawalnych miejsc na terenie Podgórze. Wzniesiono go we wczesnym średniowieczu, badano w okresie międzywojennym... Czy obecnie odwiedzamy ten sam kopiec? Zapraszamy na opowieść o legendzie, historii i rekonstrukcji.

Opowiada: Anna Tyniec (Muzeum Archeologiczne w Krakowie)

Manufaktura Porcelany **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

ul. Węgierska 7/2, www.manufakturaporcelany.pl

godz. 12.00, 13.30 i 15.00

Manufaktura Porcelany to autorskie studio zajmujące się tworzeniem unikatowej i designerskiej porcelany. To otwarte studio, gdzie tradycyjny materiał spotyka nowoczesny design i nutę poczucia humoru.

W naszej pracowni czas mierzony jest obrotami koła garncarskiego, a doby biegną od wypału do wypału. Tworzymy charakterną porcelanę pasującą do nowoczesnych wnętrz oraz ludzi z pasją. Produkujemy unikatowe naczynia i biżuterię. Uczymy bawić się ceramiką.

Manufaktura Porcelany to jedyne w swoim rodzaju miejsce dla miłośników rzeczy niepowtarzalnych. Markę tworzą Liliana Sztybel, Michał Kokociński oraz Barbara Sztybel-Kokocińska.

W tym roku chcemy byście osobiście poczuli radość tworzenia. Nie ma nic lepszego jak uformować coś własnymi dłońmi. Zapraszamy na kameralne warsztaty toczenia na kole garncarskim.

Dwie osoby na każde warsztaty. Wejściówki do odbioru: Łąka Cafe (w Kinoteatrze Wrzos) ul. Zamoyskiego 50, w dniach: sobota i niedziela (17-18.09) – w godz. 12.00-20.00 oraz w dniach wtorek – piątek (19–23.09), w godz. 10.00–20.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Szachy drewniane

ul. Benedykta 3
godz. 12.00 i 15.00

Tu spod dłoni artysty wyrastają pionowy, królowe, królowie, konie i wieże dowolnych rozmiarów, kształtów, z ulubionego drewna, w ulubionym kolorze, z charakterem, wykonywane ręcznie w pojedynczych egzemplarzach, na zamówienie, na życzenie, na prezent, na kaprys, z miłości do szachów i rzeźby. Pomysłodawcą i właścicielem pracowni oraz twórcą szachowego świata jest artysta rzeźbiarz Łukasz Wiciarz. Największa plansza do gry, która tu powstała miała rozmiar 80 cm. Pracownia jest niewielka ale to miejsce poza czasem, duch Podgórza czuje się tu znakomicie. Zapraszamy na opowieści o pasji rzeźbienia jednej z najszlachetniejszych królewskich zabawek.

Zaprasza: Łukasz Wiciarz

Areszt Śledczy Kraków Podgórze
ul. Czarnieckiego 3,
godz. 12.00, 13.30, 15.00 WYMAGANA REZERWACJA

Gmach dawnego Sądu Powiatowego i Urzędu Podatkowego Miasta Podgórza wybudowany w roku 1905 wg projektu Ferdynanda Lieblinga pełni dziś funkcję aresztu śledczego.. Będzie można zobaczyć place spacerowe, kaplicę, świetlicę więzienną i salę widzeń. Dla odwiedzających przewidziano wykłady, projekcje filmowe i prezentacje multimedialne dotyczące specyfiki jednostki penitencjarnej a także środków oddziaływań penitencjarnych na osadzonych.

Grupy po 10 osób, rezerwacja wyłącznie pocztą elektroniczną na adres: biuro@podgorze.pl z podaniem nr pesel i imienia ojca do 20 września włącznie. Osoby wchodzące na teren aresztu muszą posiadać dokument ze zdjęciem stwierdzający tożsamość. Tylko dla pełnoletnich.

MOCAK WYMAGANA REZERWACJA

ul. Lipowa 4

Mapowanie Kolekcji – warsztaty edukacyjne o Kolekcji MOCAK-u

godz. 12.00

Zapraszamy dzieci, młodzież oraz rodziny, na zajęcia z cyklu: Sto lekcji o Kolekcji (dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego), w ramach których uczestnicy poznają historię Muzeum i jego okolicy oraz wybrane dzieła z Kolekcji MOCAK-u. Podczas oprowadzania oraz indywidualnego zwiedzania uczestnicy będą mieli okazję stworzenia własnej ścieżki poznawania zbiorów Muzeum i na tej podstawie wykonają pracę plastyczną.

Zapisy pod adresem: edukacja@mocak.pl lub pod numerem telefonu: [12 263 40 29](tel:122634029)

Kamienica Kalwaryjska 3, Centrum Języków Śródziemnomorskich Sensapolis

ul. Kalwaryjska 3

godz. 12.30 i 13.30

Budynek powstał na przełomie XIX i XX wieku. Pierwszym jej właścicielem był Jakób Piekło (pisownia oryginalna), pradziadek obecnego właściciela. Nazwa ulicy parokrotnie ulegała zmianie - w latach 1950. była to Pstrowskiego 3.

Początkowo kamienica pełniła funkcję mieszkalną, w późniejszym okresie również handlową. Niesymetryczna, czteroosiowa fasada z wejściem o zabytkowej stolarce, spiralna klatka schodowa, widok na wieżę kościoła św. Józefa to tylko zapowiedź niespodzianek, które kryje ten niezwykle budynek wpisany w 1991 r. do rejestru zabytków. Obecnie mieści się w niej m.in. Centrum Języków Śródziemnomorskich Sensapolis.

Wille na Placu Lasoty

Plac Lasoty 2 i 3

godz. 12.30

Jakie były okoliczności powstania zabudowy mieszkalnej na Placu Lasoty?

Budowa willi "Mira" rozpoczęła nowy rozdział w historii Placu, który stał się miejscem realizacji znakomych projektów architektonicznych, tworzonych często dla wybitnych i majątnych podgórzan. Poznamy twórców i mieszkańców dawnego Placu Lasoty.

Dowiemy się co w willi "Julia" przeszkadzało Wojciechowi Bednarskiemu, a także jak mieszka się w niej wspólnie.

Oprowadzają: Łukasz Hegerle, Agnieszka Kittner

Dom „Pod Lipkami”

ul. Zamojskiego 18,

godz. 13.00 - 15.00

Jeden z najstarszych budynków Podgórza, wybudowany w stylu późnego baroku, zapewne jako zajazd. Istniał już na pewno w 1779 r. W posiadaniu rodziny Rehmanów od 1820 r., której historię poznamy. Do zobaczenia dach łamany- polski, stara XVIII wieczna brama wejściowa z oryginalnym zamkiem, podwórze, niewielka lodownia wykuta w skałach, a dla odważnych zejście do ogromnych piwnic.

Zapraszają: Janina i Stanisław Rehman, Stanisław Jerzy Tomasz i p. Cz. i A. Kwarciniński

Kościół św. Józefa, Kamieniołom Jana Pawła II

ul. Zamojskiego 2, www.iozef.diecezja.pl

godz. 13.00

Kamieniołom Jana Pawła II to podziemia pod budynkiem plebanii parafii św. Józefa. Ich historia sięga XVII/XVIII wieku, kiedy stanowiły piwnice zajazdu - gospody. Zostały wykute w skale wapiennej dawnych Krzemionek. Były niemym świadkami wielu wydarzeń. Obecna nazwa pochodzi od poematu Karola Wojtyły „Kamieniołom”.

Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego 13.12.1981 r. Kamieniołom stał się schronieniem i ośrodkiem spotkań podziemnej „Solidarności” zakładów pracy Podgórza. Był miejscem pracy organicznej, patriotycznej, formacji duchowej, działalności artystycznej, podziemnym teatrem, galerią sztuki, konferencji z liderami opozycji. Przez wiele lat urządzone były tutaj słynne wielkanocne Boże Groby. Dziś stanowi centrum kulturalno – formacyjne z bardzo bogatym programem.

Oprowadza: Marek Cholewka

Kościół św. Józefa, wystawa rzeźb prof. Wincentego Kućmy
ul. Zamoyskiego 2, www.jozef.diecezja.pl
godz. 14.00

Wystawa projektów monumentalnych rzeźb jednego z najwybitniejszych współcześnie żyjących polskich rzeźbiarzy, autora rzeźb sakralnych i patriotycznych.

Oprowadza: prof. Wincenty Kućma

Fabryka galanterii Tomashek i Grüss
ul. Kalwaryjska 6, oficyna
godz. 13.15

Fabryka wyrobów galalitowych (guzików, klamer), była jedną z trzech największych krakowskich firm produkujących galanterię z galalitu w okresie międzywojennym. Pierwotnie mieściła się na ul. Parkowej 11. W 1935 roku przeniosła się do nowej siedziby w oficynie na ul. Kalwaryjskiej 6. Elegancką kamienicę frontową z nazwą firmy oraz bramą przejazdową flankowaną głowami słońi oraz samą oficynę zaprojektowało renomowane biuro architektoniczne Düntuch i Landsberger. Parterowa oficyna fabryczna stanowi jeden z lepiej zachowanych przykładów małych fabryk wewnątrz kwartałów zabudowy. W trakcie wizyty w miejscu przybliżymy historii posesji, technikę produkcji galalitu, oglądniemy plany budynków.

Oprowadza: Piotr Bujas (TRACE: Central European Architectural Research Think-tank)

Dawny budynek Towarzystwa gimnastycznego „Sokół”
ul. Sokolska 17
godz. 14.00

Towarzystwo gimnastyczne Sokół w Podgórzu zostało założone w 1891 r., jako filia oddziału lwowskiego Sokoła. Pierwszym prezesem był ówczesny burmistrz miasta Podgórze Wacław Adamski, który walczył przyczynił się do powstania podgórskiej filii towarzystwa. Sam budynek został zbudowany w rekordowym czasie, bo już w 1893 r. według planów Józefa Kryłowskiego. Będzie o historii powstania budynku, o założycielach i zasłużonych osobach dla podgórskiego Sokoła i nie tylko.

Oprowadza: Adam Sasinowski

Budynek dawnej fabryki „Kryształ”
ul. Lwowska 30,
godz. 14.00

Gdzie znajdowała się pomadkarnia, czekoladkarnia i inne smakowicie brzmiące działy? Kto produkował 600 ton cukierków i 200 ton czekolady rocznie? Czyli burzliwe dzieje Parowej Fabryki Cukrów i Czekolady “Kryształ” założonej w 1914 roku.

Oprowadzanie Anna Konieczkowska

KinoKawiarnia KIKA
ul. Krasickiego 18, www.kinokika.pl

godz.14:00

Pokaz filmu dokumentalnego – „Podgórze - perła Krakowa” (35 min)

Dawna Lodownia Miejska, Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2 im. prof. Odonu Bujwida

ul. Zamojskiego 6, www.zsgnr2-krakow.pl

godz. 14.00 i 15.00

Miejsce to - jak żadne - budzi wyobraźnię zwiedzających. Nic dziwnego – te dwa długie korytarze wykute w litej skale Krzemionek, lód z Wisły, temperatura bliska zero stopni Celsjusza, kupcy sprzed wieku... Towarzysząca temu historia najstarszej Szkoły Gastronomicznej w Krakowie i jej zarejestrowany produkt lokalny – „ciasteczka wyśmienite” i dowcipna interpretacja pewnej łacińskiej sentencji...

Oprowadza: Marta Gdańska

Szpital Psychiatryczny im. dr Józefa Babińskiego w Kobierzynie **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

ul. Babińskiego 29, www.babinski.pl

godz. 15.00

Zbiórka: obok budynku teatru, przy głównym rondzie szpitala. Dojazd z Łagiewnik autobusem 106 (kierunek Skotniki Szkoła) lub 166 (kierunek Sidzina), także z pętli Borek Fałęcki autobusem 201 (kierunek Skawina). Z przystanku „Babińskiego” wejście na teren szpitala przez d. folwark, następnie prosto ok. 300 m.

Zapraszamy do obejrzenia niezwyklego, zabytkowego szpitalnego zespołu architektoniczno-parkowego w Kobierzynie (dawnej wsi, obecnie dzielnicy Krakowa). Wybudowany w latach 1907-17 obiekt powstał w oparciu o koncepcję samowystarczalnego miasta-ogrodu i był zaliczany do najpiękniejszych w Europie. Perfekcyjnie zaprojektowany i urządzony, szpital w Kobierzynie był przez wiele lat placówką prezentującą najnowocześniejsze na ówczesne czasy leczenie i rehabilitację pacjentów. Pracowali tu najwybitniejsi krakowscy psychiatrzy, m.in. Władysław Stryjeński i Antoni Kępiński.

Pragniemy Państwu opowiedzieć o historii szpitala i przypomnieć utracone dziedzictwo dawnej świetności tego miejsca, do którego współcześnie staramy się nawiązać i powrócić.

W programie, oprócz spaceru po terenie szpitalnego miasta-ogrodu, zwiedzanie niektórych budynków: teatru, w którym odbędzie się projekcja archiwalnych zdjęć z początków historii szpitala, kościoła, willi dyrektorów i budynków gospodarczych (m.in. kotłowni, gdzie znajduje się najstarszy na terenie Krakowa kocioł centralnego ogrzewania z 1913r.).

Wejściówki do odbioru: Łąka Cafe (w Kinoteatrze Wrzos) ul. Zamoyskiego 50, w dniach: sobota i niedziela (17-18.09) – w godz. 12.00-20.00 oraz w dniach wtorek – piątek (19–23.09), w godz. 10.00–20.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Oprowadza: Maciej Bóbr i Damian Leszczyński

Dom Kultury Podgórze

ul. Sokolska 13, www.dkpodgorze.krakow.pl

godz. 16.00

Oprowadzanie po Domu Kultury z niespodziankami i podróż do lat 50-tych, gdy w budynku mieściła się szkoła. Do zobaczenia m.in. dawne mieszkanie tercjana, sala widowiskowa, sala taneczna, piwnice. Kiermasz książek o Podgórzu.

Oprowadza: Iwona Wernikowska

Dawna Emalia Oskara Schindlera – Oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Lipowa 4, www.mhk.pl

godz. 16.50

Zwiedzanie stałej wystawy "Kraków - czas okupacji 1939-1945"

Grupa 25 osób. Wejściówki do odbioru: Łąka Cafe (w Kinoteatrze Wrzos) ul. Zamoyskiego 50, w dniach: sobota i niedziela (17-18.09) – w godz. 12.00-20.00 oraz w dniach wtorek – piątek (19–23.09), w godz. 10.00–20.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Wydarzenia towarzyszące:

Kawiarnia Stopklatka

ul. Brodzińskiego 8

godz. 9.00-22.00

Wystawa Ilustracji i Grafik "Piórkiem" autorstwa Karoliny Danek

Na wystawie prezentowane są czarno-białe ilustracje, gdzie głównym bohaterem jest Kot. Ale zdarza się, że narrację tej graficznej opowieści przejmie ktoś inny, a czarno-biała konwencja zostanie okraszona odrobiną koloru.

Karolina Danek - studentka scenografii na ASP w Krakowie. Z zamiłowania rysownicza. Swoje prace publikuje internetowo pod szyldem "Opowiem ci bajkę, jak Kot palił fajkę". Bohaterem czarno-białych grafik jest Kot, z którego nie należy brać przykładu. W swoich pracach autorka stara się ukazywać codzienne zdarzenia, obrazując je w niecodzienny sposób.

NIEDZIELA, 25 WRZEŚNIA - SPACERY

Podgórze dla początkujących czyli historia Podgórza „w pigulce”

godz. 9.30

Zbiórka: przed kościołem św. Józefa.

Zapraszamy na spacer wokół podgórskiego Rynku, podczas którego, odkryjemy miejsca związane z dziejami Wolnego Królewskiego Miasta na prawym brzegu Wisły. Wyruszymy śladami zasłużonych Podgórczan, odnajdziemy miejsce gdzie odpoczywa Herkules, wznosi się kościół nazywany „szopką krakowską” i ukryta jest najstarsza w mieście "lodówka"; zajrzemy do pracowni alchemicznej i malowniczego Miasta - Ogrodu; odkryjemy zagadkę podgórskiego kurhanu, rozszyfrujemy nazwę "Na Zbóju", a także poznamy niedostępny fort strzegący szlaków handlowych i podgórską nekropolię, a jak wystarczy nam sił... zdobędziemy szczyt Kopca Kraka!

Oprowadza: Elżbieta Lang (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa)

Zapomniany Ludwinów

godz. 9.30

Zbiórka: przystanek autobusowy "Ludwinów" w kierunku Ronda Matecznego

Podczas spaceru poznamy historię Ludwinowa jako wsi i dzielnicy miasta Krakowa. Usłyszymy historie związane z Robotniczym Klubem Sportowym "Garbarnia", zakładami garbarskimi i innymi zakładami przemysłowymi tworzącymi specyficzny klimat dawnego Ludwinowa. Dowiemy się, jakie znane postaci stąd pochodziły i kim była legendarna Lola z Ludwinowa. Nie zabraknie także informacji o hotelu "Forum". Będziemy kluczyć wśród pozostałości zabudowań dawnego Ludwinowa.

Oprowadza Emil Bajorek

Staw Płaszowski

godz. 10.00

Zbiórka: przy alejce nad stawem od strony ul. Krzywda.

Tajemniczy i urokliwy, jeden z najcenniejszych przyrodniczo terenów Krakowa położony w sercu Dzielnicy Podgórze. O jego historii, walorach przyrodniczych opowiedzą członkowie i sympatycy Stowarzyszenia Inicjatywa Staw Płaszowski.

Od Szkoły Ceramicznej do zajezdni tramwajowej w Podgórzu - Podgóorskimi śladami Tadeusza Polaczka-Korneckiego dyrektora Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej (1925-1942)

godz. 11.00

Zbiórka: Zespół Szkół Mechanicznych, Al. Skrzyneckiego 12

Tadeusz Polaczek - Kornecki był także społecznikiem, osobą powszechnie znaną i cenioną w międzywojennym Krakowie.

Wydarzenie towarzyszące wystawie w Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie "Życie działaniem pisane Tadeusz Polaczek-Kornecki 1885-1942"

Oprowadza Barbara Ostafin - kurator wystawy

Pierwsza Krakowska Wielokulturowa Gra Miejska "Wielokulturowe Podgórze"

WYMAGANA REZERWACJA

godz. 11.00

Start: Rynek Podgórski (obok fontanny)

Gra miejska "Wielokulturowe Podgórze", dzięki specjalnie przygotowanym zadaniom, pokaże uczestnikom to, czego być może nie zobaczyliby sami. Udział w grze mogą wziąć zespoły składające się od 2 do 5 osób. Uwaga! Przynajmniej jeden członek zespołu musi być obcokrajowcem. Zapraszamy wszystkich, bez względu na stopień znajomości języka polskiego i topografii Podgórza. Na zgłoszenia czekamy do 23 września pod adresem zarzad@fundacjareja.eu. W zgłoszeniu należy podać skład zespołu (imię i nazwisko, kraj pochodzenia). Możliwa także rejestracja w dniu imprezy, na 30 min przed rozpoczęciem. Zaprasza: Fundacja im. Mikołaja Reja

Znani Podgórzanie na starym Cmentarzu Podgórskim

godz. 11.00

Zbiórka przed bramą cmentarza

Stary Cmentarz Podgórski został założony na przełomie lat 80/90 XVIII. Jest nastarszym cmentarzem komunalnym naterenie obecnego Krakowa. Miejsce spoczynku obywateli miasta Podgórza i ludzi związanych z miastem – zasłużonych i zwykłych mieszkańców miasta. Spacer, na który zapraszamy będzie opowieścią o tych, których życiorysy zapisały się złotą kartą w dziejach miasta. Każde nazwisko to inna, pasjonująca historia. Oprowadza: Adam Sasinowski

Dębniaki dla początkujących

godz. 12.00

Zbiórka: przystanek "Konopnickiej" w kierunku centrum miasta

Dawna osada służebna, później przedmieście, ostatecznie jedna z pierwszych ościennych gmin przyłączonych do Wielkiego Krakowa. Podczas naszego spaceru przejdziemy najpiękniejszymi uliczkami Dębniak, odkrywając drzemiące w ogrodach wille, detale kamienic, modernistyczne obiekty oraz plejadę postaci związanych z tą dzielnicą. Oprowadza: Aleksandra Mróz

Bagry – wodna przygoda

godz. 12.00

Zbiórka: Wakepoint Kraków, Bagry, ul.Łanowa 1

10 min z przystanku Lipska lub Rzebika (tramwaj: 9, 11, 20, autobus: 125, 128, 158)

W programie prezentacja bazy wakeboardu Wakepoint Kraków oraz zwiedzanie wieży widokowej i mariny klubowej Klubu Żeglarskiego Horn Kraków. Zakończenie w bazie AZS Kraków z Klubem Nurkowym 5fal i Windsurfing Team Kraków, prezentacja „Parku Sportów Wodnych”. Poznamy historie znane i nieznanne o zalewie Bagry i aktywnościach na wodzie. Jak w Krakowie można „złapać wiatr” w żagle i dlaczego Bagry są do tego najlepsze. Jak penetrować głębiny wśród wraków i surfować na desce na wyciągu wakeboardowym. Strona: www.kz.hornkrakow.pl, www.wakeparkkrakow.pl, www.nurkowanie5fal.pl
Oprowadzają: Mateusz Miśkowiec Wakepoint Bagry, Józefa Ogrodnik KŻ Horn Kraków, Radosław Jurkowski GN5fal

Kapliczkowe Stare Podgórze – spotkanie z niematerialnym w przestrzeni miejskiej

godz. 12.30

Zbiórka: Plac Bohaterów Getta

Kapliczki - to one, wyraźnie materialne, namacalne i mniej lub bardziej widoczne w przestrzeni miejskiej (czasami usytuowane przy ruchliwych skrzyżowaniach, czasami ukryte na podwórkach, czy wśród zieleni) przypominają nam o duchowości, o niematerialnej stronie życia. Choć pochodzące z różnych okresów, wykonane z różnych materiałów i w różnych formach, wszystkie mają ten sam cel – zatrzymać pędzącego w codzienności człowieka, podarować chwilę zadumy i refleksji. W trakcie spaceru poznamy przede wszystkim, ale nie tylko, historie kapliczek w Starym Podgórzu, tych mniej i bardziej znanych.

Oprowadza: Anna Sokulska

Podgórze – wczoraj i dziś

godz. 13.00

Zbiórka: przed bramą do Parku Bednarskiego przy ul. Parkowej

Wraz z Zarządem Zieleni Miejskiej w Krakowie zapraszamy na wyjątkowy spacer połączony z nową grą terenową aplikacji „Kraków w zieleni” – „Podgórze - wczoraj i dziś”. Trasa spaceru, która poprowadzi po okolicach Parku Bednarskiego będzie podróżą w czasie do Podgórza sprzed stu lat.

Oprowadza: Mikołaj Kornecki

Podgórze od strony Wisły czyli 6 mostów w 60 minut

godz.14.00

Zbiórka: przed Kamienicą Paryską, (ul. Przy Moście 1)

Od najstarszych przepraw do kładki o. Bernatka czyli historia wiślanych mostów oraz zaproszenie do obejrzenia panoramy Podgórza z drugiego brzegu Wisły.

oprowadza Michał Sasadeusz.

Korona Podgórza

godz. 14.00

Zbiórka: przed budynkiem KS Korona, ul. Kalwaryjska 9-16

Spacer od „kombinatu” sportowego przy ul. Kalwaryjskiej do dawnego stadionu KS Korony przy ul. Parkowej 12A, który przez lat był miejscem rozgrywania meczów i zawodów dla tego zasłużonego krakowskiego klubu. Dziś jest to jeden z niewielu zabytkowych obiektów sportowych w Krakowie, który zachował się do naszych czasów. Po wielu latach zaniedbań, obiekty na stadionie uległy zniszczeniu i obecnie trwają przygotowania do ich odnowienia. W trakcie zwiedzania będzie można poznać historię stadionu, a także plany inwestycyjne Futbolowej Ligi Szóstek, nowego dzierżawcy obiektu.

Oprowadza: Norbert Tkacz i Maciej Ziemia

Cmentarze wojskowe w Łagiewnikach i Wróblowicach - wycieczka rowerowa

WYMAGANA REZEWACJA

Zbiórka: przystanek tramwajowy "Rzemieślnicza" w kierunku Łagiewnik

godz. 14.00

Wycieczka rowerowa w stronę miejsc związanych z historią I wojny światowej. Celem będą dwa cmentarze z czasów Wielkiej Wojny. Jako pierwszy odwiedzimy cmentarz nr 384 w Łagiewnikach, a następnie pojedziemy na cmentarz nr 383 we Wróblowicach, będący w rzeczywistości pojedynczym, leśnym grobem, kryjącym szczątki żołnierzy. (grupa 15 osób rezerwacja wyłącznie pocztą elektroniczną na adres: biuro@podgorze.pl do 23 września włącznie)

Śladami Wojciecha Bednarskiego w Podgórzu

godz. 14.00

Zbiórka: przed budynkiem ul. Limanowskiego 13

Wojciech Bednarski wizjoner, ekolog, nauczyciel, społecznik, podgórzanin. Założyciel Parku na Krzemionkach (1896), którego 120 rocznicę powstania obchodzimy w tym roku. Podczas spaceru dowiemy się gdzie mieszkał zanim trafił pod znany i podziwiany adres przy Placu Lasoty 2, gdzie mieściły się towarzystwa związane z jego działalnością, w których szkołach uczył?. I ile prawdy jest w krążących na jego temat miejskich legendach.

Oprowadza: Adam Sasinowski

Wojenne dzieje „Libana”. Kamieniołom „Liban” i Służba Budowlana w Generalnym Gubernatorstwie

godz. 14.00

Zbiórka: ul. Za Torem 22, przed wejściem

Skąd się wzięła nazwa "Liban". Dlaczego ten kamieniołom jako jedyny spośród krakowskich wapienników zyskał złą sławę? Leżący w cieniu obozu płaszowskiego teren byłego obozu karnego Służby Budowlanej był świadkiem wielu tragedii okupacyjnych. W trakcie wycieczki zwiedzający dowiedzą się o zarówno o przedwojennych dziejach kamieniołomu, ale przede wszystkim zapoznają się z wojennym okresem jego funkcjonowania. Poznamy rolę „Libana” w systemie okupacyjnego terroru, jak i znaczenie gospodarcze. Jeszcze raz zatrzymamy się przed pomnikiem - mogiłą grupy junaków zamordowanych przez Niemców 22 lipca 1944 r. i przywołamy tamte wydarzenia...

Oprowadza: Piotr Makuła (Muzeum Armii Krajowej im Gen. Emila Fieldorfa „Nila”)

Tajemnice i zagadki starego Płaszowa

godz. 15.00

Zbiórka przed kościołem NSJP przy ul. Saskiej 2

Zobaczymy pierwszy kościół Płaszowa przy ul. Saskiej, dzieło wybitnego krakowskiego architekta, Franciszka Mączyńskiego - autora m.in. Pałacu Sztuki przy pl. Szczepańskim, „Domu pod Globusem” przy ul. Długiej czy starego stadionu "Cracovii". Potem uliczkami Płaszowa przejdziemy pod dawny Cmentarz Choleryczny i zachowaną do dziś, choć przebudowaną dawną "ochronkę". Przejdziemy też na tzw. Błonie Płaszowskie oraz zobaczymy miejsce gdzie stał dwór właścicieli Płaszowa, Czeczów von Linderwald. Prowadzi Maciej Mieziań (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa)

Wokół stacji Kraków Płaszów czyli dzieje minione i teraźniejsze kolejowego „serca”

Podgórze

godz. 15.00

Zbiórka: ul. Dworcowa przy krańcówce tramwajowej

Kolej żelazna przecięła Podgórze 160 lat temu, lecz na własną stację miastu przyszło czekać jeszcze 28 lat. Jej powstanie było zarówno efektem starań władz Podgórza jak i wynikiem planowej działalności inwestycyjnej Austro-Węgier w 2 połowie XIX w. Zarówno w czasach galicyjskich, II Rzeczypospolitej jak i w PRL-u był to (i jest nadal) jeden z kluczowych węzłów kolejowych ziem Polskich. Jego istnienie również znacząco wpłynęło na ukształtowanie się znanego nam oblicza Podgórza. Podczas spaceru zapoznamy się z walorami historycznymi stacji Płaszów oraz jej miejscem w krajobrazie miasta.

Oprowadza Dominik Lulewicz (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa).

Lokomotywnia Płaszów

godz. 15.00 i 17.00

Zbiórka: przed wejściem głównym na dworzec Kraków-Płaszów strony miasta

W latach 1908 - 1909, w odpowiedzi na wzrost zadań przewozowych na kolejach Galicji Zachodniej, na terenie przylegającym od południowego - wschodu do stacji Podgórze Płaszów wybudowano jeden z największych w regionie zespołów parowozowni i warsztatów naprawy taboru. Składały się na nie dwie hale wachlarzowe z obrotnicami, hala prostokątna, dwie wieże wodne, stacje pomp, zasieki węglowe i inne obiekty. W zasadniczym zrębie zespół ów zachował się do dnia dzisiejszego stanowiąc unikatowy dziś przykład ewolucji kolejowej myśli technicznej. Zwiedzanie w ramach PDOD daje możliwość bliższego zapoznania się z jego historią oraz specyfiką pracy.

Oprowadza: Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie

Park Duchacki jakiego nie znacie

godz. 18.00

Zbiórka: przed dworem Bemów w Parku Duchackim, ul. Mochnackiego 71 (naprzeciw dworku/przedszkola, ul. Estońska 2)

Zagospodarowanie Parku Duchackiego wraz z adaptacją budynku starego dworu, z rewitalizacją istniejącego stawu oraz odtworzeniem drugiego stawu odsuwa się w czasie. Tymczasem dwór i park znikną – utoną w promieniach zachodzącego słońca. Po tym wieczorze już nic nie będzie takie jak przedtem. Lektura obowiązkowa!

Oprowadza: Stanisław Bem

Organizatorzy: Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej i Osiedlowy Klub Kultury Wola Duchacka- Wschód

Program dostępny również na stronach: www.podgorze.pl, oraz www.edd.nid.pl

Kontakt z organizatorami: email: biuro@podgorze.pl, tel.12 396 39 49.

**ORGANIZATORZY ZASTRZEGAJĄ MOŻLIWOŚĆ ZMIAN W PROGRAMIE Z
PRZYCZYŃ NIEZALEŻNYCH**

Dziękujemy właścicielom i administratorom obiektów oraz przewodnikom za pomoc i poświęcony czas.

ORGANIZATOR:

Stowarzyszenie PODGORZE.PL

WSPÓLORGANIZATORZY

Rada Dzielnicy XIII, Dom Kultury Podgórze, Zarząd Zieleni Miejskiej

WSPÓŁPRACA:

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa

Muzeum Armii Krajowej im Gen. Emila Fieldorfa „Nila”

Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie

Fundacja im. Mikołaja Reja

Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej

PATRONAT MEDIALNY:

DZIENNIK POLSKI, RADIO KRAKÓW, WIADOMOŚCI